INTERN MEMO

BESTEMD VOOR:	:	De leden van de gemeenteraad van Nijkerk
DATUM	:	7-10-2021
ONDERWERP	:	Reactie op vragen commissie 27-09-2021 inzake de drie regionale ruimtelijke trajecten
VAN	:	Het college van B&W gemeente Nijkerk
KOPIE AAN	:	

Inleiding:
Op maandag 27 september 2021 is in de commissie gesproken over drie regionale ruimtelijke trajecten, te weten:

- De verstedelijkingsstrategie Arnhem-Nijmegen-Foodvalley
- Het Ontwikkelbeeld regio Amersfoort
- De Regionale Ruimtelijke Verkenning regio Foodvalley

Tijdens deze commissie is een aantal vragen gesteld. In deze memo wordt tot beantwoording van de vraagstelling overgegaan.

In de consulatie notitie van Regio Foodvalley wordt gesproken over actieve grondpolitiek. Hoe zit dat?
De consultatienotitie is gebaseerd op de gesprekken die tijdens een consulterende raadsbijeenkomst op 12 april 2021 met de diverse raadsfracties zijn gehouden. De in het regioverslag opgenomen uitspraken zijn daarom geen standpunten van de raad, maar een beknopte weergave van de naar voren gebrachte aandachtspunten van de diverse fracties. Eén van de aandachtspunten heeft inderdaad betrekking op het onderdeel actieve grondpolitiek. Deze uitspraak is gedaan in het licht van de toekomstige ontwikkelopgave voor de gemeente Nijkerk, waarbij aandacht is gevraagd voor vernieuwende woonconcepten en kleinschalige particuliere initiateven en de gedachte dat dit meer regie vereist. In dat licht (lees: de wens voor meer regie) zou een actievere grondpolitiek overwogen kunnen worden. Conform de huidige nota grondbeleid is deze keuze er niet. Een eventuele wijziging in dit beleid is hoe dan ook een bevoegdheid van de gemeenteraad.

Op pagina 48 van het Ontwikkelbeeld staat onder het kopje Robuustheid een drietal opties. Hoe moeten we dit duiden? En wat dient te worden verstaan onder het begrip vitaliteit? Wat is een focusgebied?

Robuustheid:
Als door omstandigheden (zoals bijvoorbeeld gebrek aan financiering of mobiliteitsknelpunten) een bepaalde locatie niet ontwikkeld kan worden, is in het Ontwikkelbeeld aangegeven hoe op een alternatieve locatie mogelijk woningbouw in de regio Amersfoort toegevoegd kan worden. Daartoe zijn er drie mogelijkheden:

1. Extra woningen in de focusgebieden
2. Extra woningen in gemeenten die nu alleen voor vitaliteit bouwen
3. Extra woningen in een nader te bepalen uitleglocatie bij een nieuw station

Daar zit geen prioritaire volgorde in. De Provincies Gelderland en Utrecht, de Regio en de betrokken gemeenten zullen op dat moment gezamenlijk onderzoeken welke mogelijkheid op dat moment het meest aantrekkelijk en haalbaar is. Daarbij blijven de gemeenteraden hun eigen bevoegdheid houden.

Vitaliteit:
Vitaliteit is veel meer dan woningen bouwen. Het is de samenhang tussen wonen, werken, leefbaarheid, mogelijkheden voor scholing, verenigingsleven, etc. En daarmee kan men dus nadrukkelijk niet stellen dat de focusgebieden alle bouwopgaven moeten opvangen. Voor vitaliteit is daarom afgesproken dat vitaliteit maatwerk per gemeente is. Uiteraard gebeurt dit in goed overleg met de provincies en de betreffende gemeenten. Met het bouwen voor vitaliteit wordt naar schatting op dit moment al in circa 1/3 van de woningbouwbehoefte tussen 2030 en 2040 voorzien.

Focusgebied:
De focusgebieden zijn ontstaan omdat deze kernen (Amersfoort, Barneveld en Nijkerk) een goed voorzieningenniveau hebben en tevens (vanuit het oogpunt van duurzame mobiliteit en het voorkomen van de groei van autokilometers) op 10 minuten fietsafstand de beschikking hebben over een reeds bestaand station. Daarnaast nemen deze drie kernen samen met het bouwen voor vitaliteit een groot gedeelte van de (woningbouw)opgave tot 2040 voor hun rekening. Inmiddels worden ambtelijk wat eerste, verkennende berekeningen voor bijbehorende woningaantallen gedaan. Voor Nijkerk geldt dat hierbij wordt gerekend met de woningbouwaantallen vanuit het koersdocument (250 woningen/jaar). Het Ontwikkelbeeld past voor wat betreft de Nijkerkse situatie daarom prima binnen de kaders van het koersdocument. Daarbij zien de Gelderse kernen de noodzaak om nieuwontwikkelingen goed te ontsluiten, inclusief het openbaar vervoer. In het geval van Nijkerk zal het in eerste instantie gaan om verbetering van het serviceniveau voor station Nijkerk en in tweede instantie (afhankelijk van de ontwikkeling van de bouwopgaven) zou het dan kunnen gaan om station Corlaer. Met de aanwijzing als focusgebied blijft de gemeente Nijkerk aan tafel zitten met regionale, provinciale en Rijkspartijen om onze opgave in samenhang te kunnen realiseren en daarbij waar mogelijk gebruik te maken van additionele middelen.

Hoe zit het nu eigenlijk met ons lokale beleid. Is onze omgevingsvisie leidend?
In het raadsvoorstel voor het Ontwikkelbeeld wordt hierover een aantal duidelijke uitspraken gedaan. Onder het kopje “argumenten 2.1” is het volgende opgenomen:

….De vastgestelde woonvisie 2020+ zal daarbij overigens voor de gemeente Nijkerk leidend zijn voor de regionale samenwerking op het gebied van kwalitatieve woningbouw, datzelfde geldt voor de nog vast te stellen omgevingsvisie gemeente Nijkerk 2040. Voor wat betreft de bedrijventerreinenprogrammering geldt dat de gemeenten Nijkerk en Barnveld hieraan niet meedoen, maar dat dit geschiedt in Foodvalley-verband en wordt afgestemd met de provincie Gelderland.

In het koersdocument voor de omgevingsvisie dat de gemeenteraad op 27 mei 2021 geamendeerd heeft vastgesteld is opgenomen dat de gemeente Nijkerk gemiddeld 250 woningen per jaar wil realiseren tot 2040. Het amendement heeft betrekking op de eerder in het koersdocument opgenomen mogelijkheid dit aantal te verhogen naar 300 of 350 woningen. Dit onderdeel is via een amendement nadrukkelijk verwijderd.

Daarnaast is tijdens de consultatie van 12 april 2021 de Nijkerkse bestuurlijke inzet besproken, met als doel onze gemeentelijke belangen goed te borgen in de diverse regionale ruimtelijke trajecten. Op die manier hebben de lokale belangen op het gebied van mobiliteit, duurzaamheid, wonen, werkgelegenheid & toerisme, het landelijk gebied en duurzaamheid een duidelijke plek gekregen in de diverse regionale documenten. Daarbij is gesteld dat Nijkerk zich in het netwerk van de regio Amersfoort en de regio Foodvalley blijft bewegen en vanuit de eigen autonomie blijft acteren.

Samenvattend zijn wij van mening dat de stukken in lijn zijn met het koersdocument. Wij zien daarom geen aanleiding om aanpassingen door te voeren in de nog verder uit te werken omgevingsvisie, omdat er voor zover wij nu kunnen overzien geen elementen binnen de beide verstedelijkingsstrategieën zijn die niet passen binnen de ruimte voor lokale uitwerking in de omgevingsvisie waarvoor de raad zelf het mandaat heeft.

Kan de raad een stem hebben in de verdere gebiedsuitwerkingen?

Tijdens de beeldvorming over de verschillende regionale ruimtelijke trajecten op 16 september jl, had de heer Rozema (CU-SGP) een technische vraag over het raadsvoorstel van de verstedelijkingsstrategie Arnhem-Nijmegen-Foodvalley. De vraag had betrekking op het eerste beslispunt waarin wordt gevraagd “in te stemmen met het principe van de gebiedsuitwerkingen”. De

heer Rozema wilde graag een éénduidige interpretatie in de regio. Hij vroeg zich af of we instemmen met de geformuleerde teksten, dan wel dat we instemmen met het vervolgproces, namelijk het opstarten van de gebiedsuitwerkingen (lees het ruimtelijk uitwerken van de verschillende gebieden, waaronder ook Foodvalley-Noord (Barneveld, Ede-Noord, Nijkerk en Scherpenzeel)). Navraag bij ambtelijke collega's van de gemeenten Barneveld, Veenendaal, Ede en de collega van het regiobureau Foodvalley leverde op dat zij allen voor de laatste interpretatie kiezen. Deze lijn is ook in een bestuurlijk overleg in de regio Foodvalley op 29 september jongstleden door alle gemeenten bevestigd. Dit betekent dus ook dat de inhoud van de gebiedsvisies (voorzover überhaupt beschikbaar) geen onderdeel zullen zijn van de afspraken op het BO Mirt van november 2021.

In het verstedelijkingsconcept is de opgave voor de gebiedsuitwerkingen (de stand van juli) opgenomen. Voor de FoodValley Zuid en Noord is dat ook het niveau waarop het nu nog staat. De omschrijving van de gebiedsuitwerkingen geeft dus nog geen aanpak maar schetst de (samenhangende) opgaven in het gebied en de relevantie binnen de verstedelijkingsstrategie en de bouwstenen daarvan. Tegelijkertijd hebben enkele gebiedsuitwerkingen ook hun bijdrage geleverd aan het verder doorwerken/uitdenken/aanscherpen van die bouwstenen. In de beeldvorming van 16 september is een mogelijke aanpak voor wat betreft de concretisering van de gebiedsuitwerkingen geschetst. Vanuit de gedefinieerde opgaven en de daarbij behorende randvoorwaarden zal verder worden gewerkt aan oplossingsrichtingen en maatregelen. Tevens zal de omvang van de bijbehorende investeringen nog nader uitgewerkt dienen te worden. Datzelfde geldt voor het benodigde beleid en (ruimtelijk) instrumentarium om tot succesvolle uitvoering te komen.

Gelet op het trage formatieproces is de laatste inschatting dat het geplande BO MIRT van dit najaar over de jaarwisseling heen wordt getild. Zoals eerder in deze notitie aangegeven zullen de gebiedsuitwerkingen geen onderdeel uitmaken van de eerstkomende BO MIRT. Voor de gebiedsuitwerkingen geldt dat de governance nog moet worden vastgesteld. Dit biedt de gelegenheid om uw raad ook nader te betrekken bij de inhoud van het verstedelijkingsakkoord en de gebiedsuitwerkingen. Een nadere planning hiervoor wordt momenteel uitgewerkt.

Onder beslispunt 3 van het Ontwikkelbeeld regio Amersfoort en de verstedelijkingsstrategie Arnhem-Nijmegen-Foodvalley wordt het college gevraagd de verdere uitvoering op te pakken. Hoe wordt de raad geïnformeerd? En is het niet wenselijk dat de raad hierin ook een rol krijgt?

Eerder in deze notitie is al aangegeven dat op onderdelen de governance nog dient te worden uitgewerkt, maar dat er voldoende ruimte is voor het betrekken van de gemeenteraad bij de vervolgstappen om te komen tot een verstedelijkingsakkoord.

Wij zijn van mening dat de voorliggende regionale ruimtelijke stukken ons op dit moment niet verder binden dan ons eigen koersdocument en dat de raad ten allen tijde zijn eigenstandige bevoegdheid houdt.

Het college zal aanvullend op het genoemde beslispunt de volgende nuance opnemen: "…verzoekt het college om bij de verdere uitwerking de gemeenteraad van Nijkerk actief te blijven betrekken en relevante besluitvorming aan de raad voor te leggen." Deze nuance geldt voor zowel het raadsvoorstel betreffende het Ontwikkelbeeld regio Amersfoort, als ook de verstedelijkingsstrategie Arnhem-Nijmegen-Foodvalley.